

Історія вулиці Литовська с.Кам'яне-Случанське

*Мій рідний край, село моє
Поля, стежини, вулиця
Усе тут рідне, все твоє
Усе до серця тулиться.
Своє село любимо повсякчас
Бо всі ми в ньому як одна родина
Єдина Березиня у всіх нас
Свята земля і ненька Україна!*
(Г. Мелещук)

Найдавніші часи. «Довгий брід».

Ще за давнини, територія, на якій простягається вулиця, була непрохідним болотом. За словами старожилів, щоб дістатися до районного центру Клесова, люди були змушені переходити так званий «Довгий брід». Згодом болота осушили і вулиця розрослася, але «довгим бродом» її називають і понині.

Походження назви вулиці

У 80-х роках ХХ ст. вулиця отримала офіційну назву Литовська. Основою імені майбутньої вулиці стало те, що кожен день тут пролягав маршрут до Селищанського гранкар'єру, де працювало багато селян із Кам'яне-Случанського. Оскільки керівником довгий час на кар'єрі був уродженець Литви, а вулицею кожен день курсував так званий «литовський» автобус, що перевозив робітників заводу, то і вулиця отримала назву Литовської. Навіть на запитання «де ти працюєш» робітники відповідали «у литовця».

Зародження вулиці

Початком існування вулиці можна назвати 30-ті роки ХХ ст, коли сюди почали переселятися люди, які жили по лісах, далеких хуторах. Але стрімкіше почала забудовуватися вулиця вже у післявоєнні роки.

Опис вулиці

Вулиця Литовська є однією з найдавніших і найдовших вулиць села. Її протяжність – більше кілометра. Вулиця бере свій початок у самому центрі села, де розташована загальноосвітня школа. Заклад побудований у 1970 році. На сьогодні тут здобувають освіту 189 дітей, працюють різні гуртки, діє дитяча громадська організація «Ластів'ята».

На вулиці розташований Будинок культури, побудований 1957 року. Тут організують концерти та інші розважальні заходи, діють гуртки художньої самодіяльності, працює спортивна та музейна кімнати.

У приміщенні Будинку культури розташована Публічно-шкільна бібліотека, яка обслуговує 500 читачів.

На вулиці розташовані 2 продуктові магазини, пилорама, будинок молитви.

По обидва боки вулиці стоять ряди хатин, побудованих у різні часи. Будинки тут охайні, доглянуті, люди привітні, доброзичливі. Як і кожна вулиця в українському селі, Литовська має свої власні традиції та порядки. Здавна люди звикли допомагати одне одному у будівництві житла, збору врожаю або просто доброю порадою. На вулиці Литовській проживають знані в селі майстрині – вишивальниці. Кузьмич Світлана Мусіївна має колекцію вишитих ікон, а Боровик Наталія Василівна славиться неповторною вишивкою бісером. Роботи майстринь постійно беруть участь у сільських і районних виставках. У кожному подвір'ї ростуть садові й декоративні дерева, квіти, кущі. Стрункі берези й верби, що ростуть вздовж вулиці й досі є невід'ємною її прикрасою. Весною вулиця потопає у вишневому цвітінні, в повітрі розливається смачний аромат бруньок на тополі, березі. Влітку густа зелень дерев дає жадану прохолоду.

Збереглися до цього часу на вулиці так звані криниці-журавлі. Криниці здавна охороняли і оберігали, адже вважалося, що вони символізують рідну домівку. Тому люди дбають про них, доглядають. Старожили розповідають легенду, звідки пішла така назва криниць.

Криниця-журавель

(легенда)

Колись у сиву давнину, мале хлоп'я загубилось у лісі. Воно довго блукало і захотіло пити. Та ось хлопчик натрапив у лісі на глибоку криницю. Він зовсім знесилився і не міг дістати з неї води. Та де не візьмись - у небі з'явився журавель. Він спустився біля криниці, і нагнувши свою довгу шию, дістав з неї води. Хлопчик напився і подякував журавлеві. У хлоп'яти прибуло сили, і він знайшов стежку додому. Після того випадку люди в пам'яті про доброго птаха стали робити криниці, схожі на журавлів. І називають їх криницями-журавлями.

Перетинає вулицю мальовнича річка Густаль, притока Случа. Це улюблене місце місцевих рибалок.

Поблизу вулиці Литовської, в урочищі «Довгий верес» знаходиться місце поховання воїнів ОУН-УПА.

Завершує вулицю хутір Гуски – одне з найдавніших місць села. Тут знаходиться всього декілька дворів, проживає тут і Шилов Дмитро, який на даний час несе службу у зоні ООС.

З розповідей старожилів збереглася легенда про хутір Гуски. Вона також стала основою символіки, зображеної на гербі Кам'яне-Случанського.

Гуска

(легенда)

Україна здавна славилася своєю красою і щедрістю. Густі ліси чарували своєю дичиною, цілющими травами. Луги - пахучими квітами, поля - родючими чорноземами. Ці багатства і приваблювали на наші землі багато загарбників. Усі вони поступово узяли Україну в свої руки. Та недовго терпів панів наш народ. Могутня хвиля народних повстань прокотилася по нашій землі. Дуже багато втекло тоді з України багатих вельмож. Одного разу тікала через наше село дуже багата і пихата пані. Вона завжди була скупкою, тому забрала з свого маєтку не тільки дорогі прикраси, а й навіть домашню птицю. Та через поспіх, слуги загубили гуску. І не було часу її шукати. А знайшли гуску прості селяни і на честь цієї птахи назвали край села (тепер хутір) Гускою.

Кожна людина має пишатися своїм рідним куточком та робити усе можливе для збереження вуличної краси, рідного села і усієї України. Хочеться завершити розповідь словами місцевої поетеси Галини Мелещук, яка дуже любить оспівувати красу рідного села у своїх віршах:

*....до сліз тут милі ці горбочки з полянами,
І ніби в ковдрі чебрецевій перелогі,
Завита стежечка м'якими моріжками
І вербоньки, що притулились край дороги...*

Матеріал підготувала:
завідуюча ПШБ с.Кам'яне-Случанське
Олеся Савина